

ອົງຄົວ
ນາໂກນ
ນາໂກນ

இந்திய
உலகம்

ในม่านหมอก

เรื่องและภาพ: ชานานถ

วรรณกรรมเยาวชน แนวสารคดีบันทึกความรู้สึก สำหรับเด็กอายุ ๑๔ ปีขึ้นไป

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔

ผลงานสร้างสรรค์ในรายวิชา วัต ๔๕๑ ภาคนิพนธ์ทางวรรณกรรมสำหรับเด็ก
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ศูนย์การศึกษาปริญญาตรี
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

อารัมภบท	๑๐
เรื่องเล่าจากคนไกล	๑๕
เรื่องเล่าในม่านหมอก	๓๓
เรื่องเล่าจากพื้นที่สีเขียว	๓๗
เรื่องเล่าจากพื้นที่สีแดง	๔๖
เรื่องเล่าจากค่ายทหาร	๕๕
บทส่งท้าย	๖๐

อิสรภาพที่ถูกพราก

เศษซากความกลัวที่ยังคงอยู่

เปลือกนอกที่ห่อหุ้ม

คือกำแพงสูงชันที่ผู้คนไม่อาจก้าวข้ามผ่านมา

ในม่านหมอกแห่งดินแดนสนธยานี้...

แล้ววันหนึ่งท้องฟ้าจะสดใส

ไร้เมฆหมอกใดมาบดบัง

oo

อาร์มภบท

เมื่อพูดถึงสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
แล้วทุกคนนึกถึงอะไร สำหรับเราถ้าเป็นในช่วง
ก่อนที่จะได้เริ่มมาศึกษาเกี่ยวกับสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้อย่างจริงจังแล้วละก็ สิ่งแรกที่เรา
นึกถึงคงจะเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่ง
เราก็คิดว่านั่นคงเป็นสิ่งที่หลาย ๆ คนนึกถึงเป็น
อย่างแรก ๆ เช่นเดียวกัน

แต่ในบางครั้งผู้คนก็อาจจะเริ่มหลงลืม
ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ไปจากความคุ้นชิน
ซึ่งถ้าหากให้พูดกันตามตรงแล้วละก็ บางครั้งตัว
เราเองก็อาจจะเผลอหลงลืมปัญหาเรื่องความไม่
สงบในพื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไป
เช่นเดียวกัน

บางครั้งบางคราวเมื่อเราได้ยินข่าว
เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ก็ทำให้เรา
ถึงกับตกใจที่ปัญหาเหล่านั้นยังคงไม่ได้รับการ
สะสางแก้ไขเสียที ซึ่งจริงอยู่ที่อัตราการเกิดปัญหา
ความรุนแรงในพื้นที่นั้นลดน้อยลงไปมากแล้วก็
ตามเมื่อเทียบกับอดีตในช่วงยุคที่สถานการณ์
กำลังรุนแรง แต่ปัญหาเหล่านั้นก็ยังคงอยู่ไม่ได้
หายไปไหน

กว่าครึ่งชีวิต เราเติบโตมาพร้อมกับการ
รับรู้ปัญหาข่าวสารเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ผ่านทาง การได้ยินข่าวจากโทรทัศน์ที่
ผู้ปกครองมักจะชอบเปิดดูอยู่เสมอ เราจึงรับรู้มา
ตลอดตั้งแต่จำความได้เลยว่าสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้มักมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิด
ขึ้นอยู่เป็นประจำ ซึ่งในตอนเป็นเด็กเราก็เคยมี
ช่วงที่นึกสงสัยถึงสาเหตุของปัญหา เราไม่รู้เลยว่า
ต้นตอ นั้นเกิดจากอะไรกันแน่ ทำไมสถานการณ์
ความรุนแรงถึงได้เกิดขึ้นมา แต่ตัวเราก็ไม่เคยหา
คำตอบเลยจนกระทั่งเวลาล่วงเลยมาถึงตอนนี้

ซึ่งหลายคนคงจะนึกสงสัยว่าทำไมจาก
เด็กที่เคยไม่ได้มีความสนใจเกี่ยวกับสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้เป็นพิเศษอีกทั้งอาจจะยังเคย
เผลอหลงลืมเรื่องราวเกี่ยวกับพื้นที่แห่งนี้ไป ทำไม

ถึงเลือกที่จะมาทำสารนิพนธ์เกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าให้เล่าถึงสาเหตุที่แท้จริงก็ออกจะติดตลกนิดหน่อย เพราะจุดเริ่มต้นของหนังสือเล่มนี้เริ่มมาจากการที่เราพูดเล่นในกลุ่มเพื่อนขึ้นมาในขณะที่หาหนังสือมาใช้งานในตอนนั้นไม่ได้นั่นเอง ซึ่งประโยคที่ว่านั้นก็คือ “ทำไมเราไม่เขียนขึ้นมาเองเลยละ” สิ่งนั้นจึงเป็นสิ่งที่จุดประกายให้เราเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา

๐๑

เรื่องเล่าจากคนใกล้

๐๑

เรื่องเขย่าขวัญสิ้นประสาทนักศึกษาชั้นปี
สุดท้ายแทบทุกคน เห็นทีคงจะหนีไม่พ้นอีลิส หรือ
สารนิพนธ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายแทบ
ทุกคนจะต้องพบเจอ แต่นึกถึงก็ทำให้ขนลุกขน
พอง เพราะไม่เพียงเป็นชิ้นงานชิ้นสำคัญที่จะทำ
ให้เราเรียนจบแล้วนั้น แต่มันยังเป็นการต่อสู้
ระหว่างตัวเองแล้วก็กับอาจารย์ท่านอื่น ๆ อีกด้วย

ตัวเราก็เช่นกัน นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่จะต้องไป
เผชิญหน้ากับการทำธีสิส แต่หัวข้ออะไรล่ะที่เรา
จะเลือกมาผลิตเป็นผลงานชิ้นสำคัญก่อนเรียนจบ

ซึ่งเรื่องนี้ก็ได้วนเวียนอยู่ในหัวเรามา
ตั้งแต่ปีหนึ่ง จนกระทั่งเข้าสู่ชั้นปีที่สาม วิชา
สัมมนาทำให้เราค้นพบกับหัวข้อธีสิสที่เราตาม
หามานาน ซึ่งนั่นก็คือสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
นั่นเอง

เมื่อเราตัดสินใจเลือกหัวข้อได้แล้วเราก็ได้
นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอาจารย์
ก็สังเกตเห็นว่าเป็นหัวข้อที่ทำได้ เราจึงตัดสินใจ
เลือกทำหัวข้อนี้

เมื่อมาถึงช่วงที่กำลังจะเริ่มลงมือทำธีสิส
เราได้รับการคัดค้านจากผู้รอบข้างเกี่ยวกับการ

เลือกหัวข้อนี้มาไม่น้อย แต่ตัวเราในตอนนั้นยังคง
เป็นเด็กสาววัย ๒๑ ปี ที่มีไฟ มีพลัง และมี
ความหวังอยู่อย่างเต็มเปี่ยม เราจึงพร้อมที่จะพุ่ง
ชนกับเป้าหมายตรงหน้าด้วยความหวังที่ว่าเรา
จะสามารถทำผลงานชิ้นนี้ออกมาได้สำเร็จ

ซึ่งในช่วงแรกเริ่มของการทำงานเราได้มี
การค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากภาพยนตร์
หนังสือ ข่าวสารและบทความต่าง ๆ บน
อินเทอร์เน็ต และด้วยความช่วยเหลือจากเพื่อน
รอบข้างทำให้เราได้มีโอกาสสัมภาษณ์กับผู้ให้
สัมภาษณ์คนหนึ่ง ซึ่งเป็นรุ่นพี่ต่างมหาวิทยาลัย
ที่เคยได้ทำธีสิสเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้เช่นเดียวกัน เพียงแต่จะเป็นในส่วนของ
ศิลปะมลายู ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์คนนี้ได้มีโอกาสลง
ไปเก็บข้อมูลยังพื้นที่จริง ๆ ที่จังหวัดปัตตานี

ตัวเราที่ทำอีสิสเกี่ยวกับหัวข้อนี้ ใจจริงก็
อยากที่จะลงไปสัมผัสกับพื้นที่จริง ๆ ด้วยตนเอง
เช่นเดียวกัน แต่ด้วยความเป็นห่วงของผู้คน
รอบตัวจึงทำให้ไม่สามารถลงไปเก็บข้อมูลด้วย
ตนเองได้ จึงได้มีการสอบถามผู้ให้สัมภาษณ์
เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่
รวมไปถึง ความรู้สึกและมุมมองของผู้ให้
สัมภาษณ์ที่มีต่อสามจังหวัดชายแดนภาคใต้แทน

ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้เล่าให้เราฟังตั้งแต่
ประวัติความเป็นมาของสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้รวมไปถึงสาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น
ภายในพื้นที่อีกด้วยซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากผู้ให้
สัมภาษณ์นั้นก็ตรงกับที่เราได้ทำการศึกษา
ค้นคว้ามา โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลกับเรา
ว่าในอดีตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่ได้เป็น

ส่วนหนึ่งของประเทศไทยแต่อยู่กันเป็นมลายุ
ประกอบไปด้วย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ปาตานี
โดยมีปาตานีเป็นศูนย์กลาง ซึ่งปมประเด็นปัญหานั้น
เริ่มขึ้นเมื่อในสมัยที่ไทยพยายามจะรวบรวมหัว
เมืองต่าง ๆ แล้วรวมมาเป็นสยามที่เดียว หลังจากนั้น
นั้นจึงแตกออกเป็น ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่ง
เป็นในช่วงยุคเดียวกันกับที่สยามเข้ายึดล้านนา
แต่ทางด้านล้านนานั้นจะได้รับการพูดถึงมากกว่า
หลังจากที่สามารถเข้ายึดครองได้สำเร็จแล้วก็ได้มีการ
ไปล้มล้างราชวงศ์และก่อกบฏแล้วให้เรียกว่า
ทุกคนคือคนไทย

นอกจากนั้นแล้วยังมีช่วงหนึ่งที่
คอมมิวนิสต์กำลังระบาดในไทย รัฐบาลจึงกลัวว่า
คอมมิวนิสต์เหล่านี้จะแทรกซึมผ่านมาเลเซียเข้า
มาทางโรงเรียนปอเนาะ(สถานที่สอนศาสนาของ

คนมลายู) โดยปอเนาะจะสอนเฉพาะคำสอน
เท่านั้น และที่ปอเนาะมีครูสอนศาสนาที่เรียกว่า
โต๊ะอิหม่าม ซึ่งรัฐบาลไทยก็กลัวว่าโต๊ะอิหม่ามจะ
เป็นคนที่นำคอมมิวนิสต์เข้ามาเผยแพร่ใน
โรงเรียนจึงได้มีการออกกฎหมายบังคับ

ในตอนแรกผู้คนที่อยู่กันในภาวะจำทน
ก่อน แต่ต่อมาก็เริ่มที่จะทนไม่ได้เนื่องจากรัฐบาล
ปฏิบัติกับคนในพื้นที่อย่างขาดความเข้าใจ จึงทำ
ให้คนในพื้นที่และคนมลายูแตกออกมาเป็นสาม
ส่วน คือ คนมลายู คนจีนฮ่อ (คนมุสลิมจีนที่ล่อง
สำเภามา) และคนไทยพุทธที่อพยพลงไปหรืออยู่
แถวนั้นแต่เป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งเกิดการบาดหมาง
ขึ้นระหว่างคนสามกลุ่มนี้ ทางรัฐบาลเองก็ไม่ได้ให้
ความสำคัญกับปัญหานี้มากนัก อีกทั้งยังไม่เข้าใจ
ถึงความสำคัญของปอเนาะและได้มีการออกกฎ

มาบังคับ จนกระทั่งเกิดการปะทะกันอย่างรุนแรง จนกลายเป็นชนวนของความไม่สงบที่ลากยาวมาจนถึงปัจจุบัน

ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้มีการแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการแทรกซึมของ คอมมิวนิสต์ไว้ว่า

“ส่วนตัวนะเราคิดว่ามันไม่ได้มีประเด็น ของการแทรกซึมคอมมิวนิสต์อย่างเดียว รัฐไทย พยายามจะล้างให้ทั้งประเทศเป็นคนไทยแบบ เดียวกันด้วย เลยใช้คำว่าคอมมิวนิสต์มาอ้าง เขา อยากดึงทุกคนมาเข้าระบบกลางให้เป็นคนไทย แบบรัฐไทยให้หมด ไม่ให้ไปเรียนโรงเรียนศาสนา เพราะมันดูแปลกแยกไม่ใช่คนไทย อันนี้เป็นแค่ ความคิดของเราที่เคยคุยกับคนคนอื่นนะคะ แต่ ว่าตามเอกสารแล้วรัฐไทยอ้างแบบนี้ ว่าเขากลับ

ว่าคอมมิวนิสต์จะแทรกซึม เขาเลยพยายามที่จะ
เข้าไปแทรกแซงปอเนาะ เข้าไปบีบบังคับให้
โต๊ะอิหม่ามปิดปอเนาะ คนก็ไม่ยอมเลยเกิดเป็น
ความรุนแรงขึ้นมา”

นอกจากนั้นแล้วเราก็ยังได้มีการถามถึง
มุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้ให้คำตอบ
กับเราว่า

“เรารู้สึกว่าเขาเป็นเหยื่อตั้งแต่ต้นเลย เรา
รู้สึกว่าในการต่อสู้มันไม่มีฝั่งไหนฝั่งหนึ่งที่ชาว
สะอาดหรืออก แต่จุดเริ่มต้นมันเกิดจากการที่
รัฐบาลไทยไปกดขี่เขา ไปปฏิบัติกับเขาอย่างขาด
ความเข้าใจมาก ๆ ซึ่งถ้าจำไม่ผิดจะเป็นรัฐบาล
ทหารเหมือนกัน มายืดของเขาเลยอยากให้
เหมือนกัน ๑ ๒ ๓ เพราะถูกฝึกมาแบบนั้น ถูกฝึก

ให้คิดอย่างนั้น เราคิดว่าถ้าไม่เกิดเรื่องนี้ขึ้นมาเลย
สามจังหวัดจะเป็นสามจังหวัดที่น่ากลัวมากในแง่
เศรษฐกิจ หนึ่งคือเขาติดมาเลเซียใกล้อินโดและ
เป็นมลายูเหมือนกัน สองคือศาสนาเขา ความรู้
รวยของศิลปะของเขาสุดยอดมาก และสามคือเรา
ไม่แน่ใจว่าทำไม คือเขารวยมากคนที่รวยก็คือเป็น
อิลีทสุด ๆ รวยมาก เรารู้สึกว่าเขาที่กำลังทุนกำลัง
ทรัพย์สินในการดึงคนข้างนอกเข้ามาพัฒนาจังหวัด
เขาได้มากกว่านี้ แล้วอีกอย่างคือเขารักพวกพ้อง
มาก เรารู้สึกว่าการทำงานที่จะจัดการบริหารหรือ
ลงทุนอะไรในประเทศเขาก็จะเหนียวแน่น เรารู้สึกว่า
ว่าถ้าไม่เกิดปัญหาพวกนี้สามจังหวัดจะเป็นอีก
หนึ่งจังหวัดเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้ประเทศไทย
เลย”

นอกจากนั้นแล้วเราจึงอยากรู้เกี่ยวกับมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อแนวโน้มของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าจะมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดีขึ้นไหม ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้บอกกับเราว่า “ขึ้นอยู่กับรัฐ” เนื่องจากเป็นปัญหาที่จัดการได้โดยรัฐเพียงแต่ระยะเวลาที่จัดการจะเท่าไรหรือขึ้นอยู่กับปัญหาที่มีอยู่ตอนนี้ ซึ่งตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เองมองว่าการจัดการปัญหานั้นเป็นเรื่องที่สามารถทำได้แต่จะต้องใช้เวลานานมากในการจัดการ และคิดว่าน่าจะใช้เวลาอย่างต่ำสิบปีในการจัดการปัญหาทั้งหมดพร้อมพัฒนาควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้แล้วผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้บอกกับเราอีกว่า

“จริง ๆ แล้วไม่ใช่รัฐไม่พยายามพัฒนานะ เขาก็มีส่วนที่พยายามพัฒนา มี TK Park มี

โรงเรียนพหุศาสนา มีหลายอย่างที่เขายพยายาม
ทำให้นั้นดีขึ้น แต่มันไม่ได้เข้าถึงต้นตอปัญหา
จริง ๆ เขาคิดว่าปัญหามันเกิดจากปัญหาพหุ
วัฒนธรรมที่เข้ากันไม่ได้แต่จริง ๆ แล้วการเป็นพหุ
วัฒนธรรมไม่จำเป็นที่จะต้องเบลนด์ให้เป็นก้อน
เดียวกัน มันสามารถที่จะวางไว้ใกล้ ๆ กันวางไว้
ข้าง ๆ กันหรือผสมกันโดยที่สีมันไม่ผสมเป็นสี
เดียวกันนี่คือความหมายของพหุวัฒนธรรม แต่
การจัดการปัญหาทุกวันนี้เขายพยายามจะผสมสี
สองสีสามสีให้เป็นสีเดียวกันซึ่งมันเป็นไปไม่ได้
เหมือนพยายามผสมน้ำมันกับน้ำ เพราะราก
วัฒนธรรมมันต่างกันมาก ถึงแม้จะอยู่ในจังหวัด
เดียวกันมานานเป็นสิบเป็นร้อยปี แต่รากจริง ๆ
ของมลายูเป็นแก่นของอิสลาม ไทยจีนก็อีก
อย่างนึง ไทยพุทธก็อีกอย่าง จะทำให้เหมือนกัน

ทั้งหมดเป็นไปได้ ถ้ารัฐยอมรับตรงนี้และไม่พยายามที่พยายามจะทำให้เป็นหนึ่งเดียว เราคิดว่ามันก็ไม่เหนือปากว่าแรง แต่มันต้องใช้เวลาในการแก้ปัญหาที่ละเปลาะ ที่ละเปลาะ แล้วก็พบปัญหาคอรัปชัน ค้ายา ค้ามนุษย์ ค้าอาวุธมันเยอะมากที่นั่น มันเกิดจากปัญหาคอรัปชัน ปัญหาความรุนแรงนี้แหละ ถ้าแก้ที่ต้นตอได้ ปัญหาที่ค่อย ๆ ททยอยหายไป”

ส่วนในแง่ของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ไปสัมผัสมานั้น ก็จะเป็นวัฒนธรรมการดื่มน้ำชา ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าที่จังหวัดปัตตานีมีร้านน้ำชาอยู่เยอะมาก เพราะว่าคนที่นั่นชอบดื่มน้ำชามาก ๆ โดยจะใช้การดื่มน้ำชาเป็นพื้นที่พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อีกทั้งยังเป็นที่พบปะเพื่อนและญาติ ซึ่งตัวผู้ให้

สัมภาษณ์เองก็ได้ไปศึกษาเรื่องร้านน้ำชาที่ร้านน้ำชาหลังมหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีคนทุกช่วงวัยมานั่งดื่ม นั่งคุยกันตลอดเวลา โดยช่วงเวลาที่คนเยอะมาก ๆ จะเป็นช่วงเช้าหลังจากที่ไปละหมาดเข้ามาหรือช่วงก่อนไปทำงานนั่นเอง

นอกจากนั้นแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้บอกเล่าถึงความรู้มรยทางวัฒนธรรมที่ได้ไปสัมผัสมาอีกว่า “เรารู้สึกว่าเขาเป็นชาติพันธุ์ที่รู้มรยทางด้านกวีมาก เราลงไปเราเจอคนที่ เป็นกวีเยอะมาก ๆ แล้วจะมีกิจกรรมที่เป็น การอ่านกวี เป็น การรวมกลุ่มหรือเป็นอีเวนต์พิเศษมาอ่านกวีที่แต่งหรือของคนนั้นคนนี้ รู้สึกว่าเป็นชนชาติที่ถ้าไม่เจอปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรารู้สึกว่าเขาจะเป็นชนชาติที่วัฒนธรรมเขารู้มรยมาก เพราะ ร้องรอยวัฒนธรรมของเขาสุดยอดมาก ๆ”

แต่ในส่วนขอของสภาพแวดล้อมผู้ให้
สัมภาษณ์บอกกับเราว่าค่อนข้างที่จะล่าช้า ถ้า
หากเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง ในภาคใต้อย่าง
พังงา ตรัง ก็จะมีควมล่าช้ากว่าค่อนข้างเยอะ
เนื่องด้วยจากปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ที่เคยทำ
ให้คนไม่ค่อยอยากจะเข้าไปลงทุนเท่าไรหรอก อีก
ทั้งยังมีในส่วนของรัฐบาลไทยที่เอาเงินไปลงทุน
หรือไปทำอะไรก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งผู้ให้
สัมภาษณ์ยังได้บอกอีกว่าหลัก ๆ เลยคือมีการ
คอร์รัปชันเกิดขึ้น

และแน่นอนว่าอีกคำถามหนึ่งที่เราจะไม่
ถามไม่ได้เลยก็คือความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ใน
ขณะที่ลงไปยังพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้บอกกับเราได้ลงไปอยู่ที่
จังหวัดปัตตานีประมาณสามสัปดาห์ ซึ่งก่อนที่จะ

ลงไปก็ไม่ได้มีความกลัวอะไรแต่ก็มีความกังวลอยู่เล็กน้อยแต่ก็ไม่ได้มากขนาดนั้น เนื่องจากเคยอยู่ที่จังหวัดยะลามาก่อนในช่วงปิดเทอม เพราะว่าคุณพ่อทำงานอยู่ที่นั่นเลยทำให้ได้ไปอยู่ทุก ๆ ปิดเทอม ก็เลยรู้ว่าพื้นที่ไม่ได้น่ากลัวขนาดนั้น แต่ว่าตอนที่ลงไปคนรอบตัวก็ค่อนข้างเป็นกังวลเนื่องจากชื่อเสียงของสามจังหวัดที่ไม่ค่อยดีและมีภาพจำที่รุนแรงค่อนข้างเยอะ

ซึ่งตอนลงไปที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้บอกกับเราว่า รู้สึกว่าไม่น่าจะอันตรายและน่าจะมีอะไรให้เรียนรู้มากขึ้น โดยตอนก่อนที่จะไปผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าสังคมที่นั่นอาจจะยังมีความล้าหลังนิด ๆ แต่เมื่อไปถึงปัตตานีจริง ๆ ก็ไม่ได้ล้าหลังอย่างที่คิดเลย

นอกจากนั้นแล้วก็ยังสามารถเห็นถึงความรุ่ม
รวยของศิลปะ โดยจะมีกลุ่มที่เรียกว่า มลายู ลีฟ
วี่ง (Melayu Living) มารวมตัวกัน และพาผู้ให้
สัมภาษณ์ไปดูกิจกรรมต่าง ๆ พาไปดูร่องรอย
ศิลปะ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้บอกกับเราว่าสวยงาม
และมั่นใจได้เลยว่าถ้าหากไม่เกิดเหตุความรุนแรง
ขึ้นมาจะต้องเป็นศิลปะที่มีค่ามาก ๆ ในประเทศ
เราเลย เพราะร่องรอยที่ได้นั้น เป็นวัฒนธรรม
ที่ส่งต่อกันมาและน่าจะเสียดายที่มันหายไปเสียแล้ว

นอกจากนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้พูดถึง
สิทธิสตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้ให้
สัมภาษณ์เล่าว่าตนได้มีโอกาสไปพูดคุยกับนัก
สิทธิสตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งก็ได้มี
การพูดถึงเรื่องของการแต่งงาน โดยผู้ให้
สัมภาษณ์เล่าว่า ถ้าหากผู้คนที่ต้องการที่จะ

แต่งงานกันก็ต้องขอหัวหน้าหมู่บ้านก่อน และถ้าต้องการที่จะหย่ากันก็ต้องขอหัวหน้าหมู่บ้านเช่นกัน และเมื่อเกิดเหตุความรุนแรงในครอบครัว ต่อให้โดนตบตีแค่ไหนตำรวจก็ไม่สามารถทำอะไรได้ เนื่องจากอำนาจทุกอย่างอยู่ที่หัวหน้าหมู่บ้าน ถ้าหากหัวหน้าหมู่บ้านไม่อนุญาตก็ต้องทนอยู่อย่างนั้น ซึ่งนั่นก็ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกท้อว่าสิทธิสตรีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นค่อนข้างที่จะมีปัญหา

A black and white photograph of a cloudy sky over a dark sea. The sky is filled with soft, diffused light and scattered clouds. The sea below is dark and calm, with a faint horizon line separating the two. The overall mood is serene and somewhat melancholic.

๐๒

เรื่องเล่าในม่านหมอก

๐๒

หลังจากที่สัมภาษณ์รุ่นพี่เกี่ยวกับสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปไม่นานนัก เราก็พบเข้า
กับกำแพงหนาที่เริ่มก่อตัวขึ้นในจิตใจ เราสับสน
และว่าวุ่นใจจนอยากที่จะเปลี่ยนหัวข้อเสียให้รู้
แล้วรู้รอด แต่เราก็ไม่กล้าพอที่จะเอ่ยปากบอก
อาจารย์ที่ปรึกษาของเรา แต่เหนือสิ่งอื่นใด อีก
ส่วนในตัวเรายังคงไม่ยอมยอมแพ้ เราจึง
ตัดสินใจที่จะลองพยายามดูอีกสักที

แต่มันก็ไม่ง่ายเลย พอเราพบกับ
ความเครียดมาก ๆ เข้า เมื่อถึงจุดหนึ่งเราก็เริ่ม
ออกห่างจากงานของตัวเองไป เราหลีกเลี่ยงที่จะ
แตะต้องงานของตัวเอง ทุกครั้งที่เริ่มเปิดไฟล์งาน
ความเครียดก็คืบคลานเข้ามาทันที จนทำให้เรา
ต้องพักผ่อนและเข้านอนแทน

ในช่วงนั้นเราเปลี่ยนไปกลายเป็นคนละ
คน จากที่ไม่ชอบออกจากบ้านก็กลายเป็นว่าเรา
ออกจากบ้านแทบทุกวัน ของบางอย่างที่เราไม่คิด
ว่าตัวเองจะซื้อเราก็ซื้อ จากที่เป็นคนนอนไม่ดึก
มากก็กลับกลายเป็นคนนอนดึกไป เรานอนดึกทุก
คืนจนกลายเป็นนิสัย ซึ่งทุก ๆ คืนที่นอนดึกก็จะ
เป็นวันที่เราพยายามที่จะกลับมาทำงานอยู่เสมอ
แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้นงานของเราก็กลับไม่คืบหน้า
แม้แต่น้อย

ยิ่งเมื่อได้เห็นงานของเพื่อน ๆ คนอื่นที่เริ่ม
ห่างไกลออกไปเราก็เริ่มรู้สึกกดดันและท้อแท้ แต่
เราก็ยังคงไม่มีความมั่นใจพอที่จะเริ่มลงมือ
ทำงาน อีกทั้งเรายังไม่รู้เลยว่าเราจะนำเสนอ
ผลงานของเราออกมาในรูปแบบไหน จะเป็นเรื่อง
สั้น เรื่องราวแฟนตาซี หรือจะเป็นสารคดีกันแน่
ทุกครั้งที่จะต้องนำเสนอความคืบหน้าของผลงาน
ประเภทงานของเราจึงไม่ซ้ำกันเลยสักครั้ง

และเมื่อเรากลับมาตั้งหลักได้อีกครั้ง
หลังจากที่เสียหลักไปพักใหญ่ ๆ ด้วยความ
ช่วยเหลือของอาจารย์ในสาขาวิชาทำให้เรามี
โอกาสได้สัมภาษณ์กับคนในพื้นที่ด้วยกันสองคน
โดยคนหนึ่งเป็นคนจังหวัดยะลา ส่วนอีกคนหนึ่ง
เป็นคนจังหวัดปัตตานี

๐๓

เรื่องเล่าจากพื้นที่สีเขียว

๐๓

เมื่อได้ช่องทางติดต่อเรียบร้อยแล้ว เราก็ได้เตรียมคำถามที่อยากจะถามเอาไว้ให้พร้อมก่อนที่จะเริ่มติดต่อไปหาพี่ ๆ ที่เราต้องการสัมภาษณ์ โดยเราได้ทำการติดต่อทั้งสองคนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งคนแรกที่เราให้สัมภาษณ์ก่อนคือผู้ให้สัมภาษณ์จากจังหวัดยะลานั้นเอง

ในตอนที่ติดต่อกันไปเราไม่ได้คาดคิดเลยว่าเราจะได้สัมภาษณ์ใครภายในวันนั้น แต่ผู้ให้สัมภาษณ์จากจังหวัดยะลาพร้อมให้เราสัมภาษณ์เร็วมากจนเราเองก็ตกใจ ซึ่งในช่วงตอนแรกของการสัมภาษณ์เราค่อนข้างตื่นเต้น ปนกับความรู้สึกเกรงใจจนไม่กล้าถาม เพราะเราไม่รู้ว่าคำถามไหนเราถามได้หรือคำถามไหนที่ถามไม่ได้ แต่พี่ที่ให้สัมภาษณ์ก็คอยช่วยเหลือและให้สัมภาษณ์กับเราอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นแล้วยังใจดีให้เราติดต่อกันไปสอบถามได้ตลอดหากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งข้อมูลที่เราได้มาจากพี่คนนี้จะ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตและความรู้สึกต่าง ๆ จากมุมมองของคนในพื้นที่

ผู้ให้สัมภาษณ์คนนี้เป็นคนจังหวัดยะลา อยู่มาตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๑๘ ปี แล้วจึงเข้ามา

เรียนที่กรุงเทพฯในช่วงมหาวิทยาลัย เราจึงได้มีการสอบถามถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ในช่วงก่อนปี ๒๕๔๗ สถานการณ์ที่จังหวัดยะลาเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ให้ข้อมูลว่าในช่วงก่อนหน้าปี ๒๕๔๗ ไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นเลย ให้อารมณ์เหมือนอยู่กรุงเทพฯ โดยผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าความรุนแรงเริ่มขึ้นในช่วงหลังจากปี ๒๕๔๗ แต่เบตงที่เป็นพื้นที่สีเขียวนั้นได้รับผลกระทบน้อยมาก น่าจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณไม่ถึงสิบครั้ง ซึ่งที่นี้ก็จะมีการอยู่บ้างแต่จะไม่เยอะเท่าที่ปัตตานีและนราธิวาส โดยผู้ให้สัมภาษณ์ยังบอกกับเราอีกว่า ถ้าไม่คุ้นเคยจะมองว่ามันน่ากลัว แต่จริง ๆ ไม่ได้มีทุกวันทุกเวลา บางที่กรุงเทพฯยังเกิดเหตุบ่อยกว่า

นอกจากนั้นเรายังได้สอบถามถึง
ความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ตอนได้อยู่ในช่วงที่
เหตุการณ์กำลังร้อนระอุ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้
บอกกับเราว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๔๙ นั้น
ตนเองก็มีแอบหวาดกลัวอยู่บ้าง เนื่องจากมี
บรรยากาศที่ค่อนข้างน่ากลัว

จากในอดีตตอนแรกที่ไม่มีความก็มีด้าน
ขึ้นมา จากที่จะจอตลอดเดอริชด์ตรงไหนก็ได้ ก็
ต้องมาจอดที่กลางถนนแล้วเปิดเบาะแทน ซึ่งที่นี้
จะได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องใส่หมวกกันน็อก
เพราะถ้าหากใส่หมวกกันน็อกจะถูกจับเนื่องจาก
ระวางว่าจะเป็นผู้ก่อเหตุความไม่สงบ
นอกจากนั้นแล้วคนมุสลิมซึ่งมีการแต่งกายที่เป็น
เอกลักษณ์ก็จะถูกภาครัฐผู้แต่งตั้งเป็นพิเศษ ด้วย

รูปลักษณะ หน้าตา ทำให้มีโอกาสถูกตรวจมากกว่า
๗๐ เปอร์เซนต์

และเรายังได้ถามถึงมุมมองที่มีต่อปัญหา
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์
ได้ให้คำตอบกับเราว่าในอดีตเป็นเรื่องของ
อุดมการณ์ในการแบ่งแยกดินแดนแต่ในปัจจุบัน
มีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง พวกเรื่องธุรกิจยา
เสพติด น้ำมันเถื่อน ของหนีภาษี ซึ่งเหตุการณ์ยังไม่
สามารถสงบได้เสียทีก็เพราะเรื่องนี้

ในปัจจุบันด้านต่าง ๆ ยังคงมีอยู่แต่ใน
เขตตัวเมืองจะไม่ได้ตรวจ ๒๔ ชั่วโมง และในบาง
พื้นที่ก็มีการยกเลิกพ.ร.ก.ฉุกเฉินแล้ว ซึ่งผู้ให้
สัมภาษณ์ก็ได้บอกอีกว่า มีกฎหมายซ้อนกันใน
หลายพื้นที่ ทั้งพ.ร.ก.ฉุกเฉิน กฎอัยการศึก มี
กฎหมายสามตัวครอบอยู่ในพื้นที่ ซึ่งพ.ร.ก.

ถูกเงินก็จะมอบอำนาจให้รัฐทำตามอำเภอใจได้
โดยจะเกิดเหตุเยอะมากกับคนมุสลิม รัฐสามารถ
จับเราไปได้โดยที่ไม่ต้องบอกว่าเราผิดอะไร แต่ก็
ไม่ได้เป็นบ้านป่าเมืองเถื่อนขนาดนั้น

นอกจากนั้นเรายังได้ถามถึงมุมมองของ
คนในจังหวัดที่อยากให้คนภายนอกได้รับรู้ ซึ่งผู้ให้
สัมภาษณ์ก็ได้บอกกับเราว่า

“ความรุนแรงไม่ได้เป็นอย่างนั้น มีเหตุ
จริงแต่ไม่ใช่อย่างที่เข้าใจ ทุกที่มีเหตุฆ่ากันตายแต่
ไม่ได้รับความสนใจหรือออกสื่อเท่าสามจังหวัด
ไม่ได้พื้นที่สื่อ ซึ่งพอเหตุการณ์มันเกิดขึ้นในสาม
จังหวัดก็กลายเป็นความไม่สงบทันที การให้ค่า
ต่างกัน พอเกิดเรื่องสามจังหวัดก็จะถูกโยนให้
กลายเป็นเรื่องก่อความไม่สงบ เหมือนพอหาคน
ทำไม่ได้ก็ตีเป็นเรื่องการก่อความไม่สงบทันที

อย่างเช่นสมมติว่ามีเหตุยิงกันซึ่งอาจจะเป็นเพื่อนบ้านทะเลาะกันแล้วยิงกันเองแต่พอตำรวจไม่สามารถหาตัวคนร้ายได้เหตุการณ์นั้นก็จะถูกโยนให้กลายเป็นการก่อความไม่สงบแทน ซึ่งคดีส่วนใหญ่ในพื้นที่นั้นจะไม่ได้รับการสอบสวนจนจบ”

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เพิ่งได้พบเจอมากับตัวตอนกลางเดือนมีนาคมว่า ตนได้ไปที่สุโขทัยกลับจากราธิวาสก็ได้มีตำรวจมาตั้งด่านสกัดเพราะเจอวัตถุต้องสงสัย ซึ่งถูกกั้นอยู่ประมาณครึ่งชั่วโมง ขณะที่นั่งรออยู่บนรถก็ได้ยินคนพูดคุยกันว่าจริง ๆ แล้วเหตุการณ์สงบมาสักพักหนึ่งแล้ว แต่พอมีข่าวว่าจะมีคนมาตรวจสอบงบประมาณสนามกีฬาจังหวัด เนื่องจากเหมือนจะมีการยกยอกเกิดขึ้น แล้วจู่ ๆ ก็มีเหตุการณ์ความไม่

สงบขึ้นมา มันเหมือนกับเป็นการสร้าง
สถานการณ์เพื่อไม่ให้มาตรวจสอบ ซึ่งวัตถุประสงค์
สงสัยในเหตุการณ์วันนั้นก็ไม่ใช่ระเบิดแต่อย่างใด

และผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้พูดถึงคำที่ว่า
เหตุการณ์สงบงบไม่มา ขึ้น และได้เล่าว่า
งบประมาณนั้นมาลงที่สามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้เยอะมากเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาความไม่
สงบ ข้าราชการที่ทำงานที่สามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ก็จะได้รับงบเสียงภัยเพิ่มเพื่อเป็นขวัญ
กำลังใจ มีงบสร้างถนน งบสร้างโรงเรียน โดยยัง
ได้เล่าให้เราฟังอีกว่ามีการเผาโรงเรียนแต่จับมือ
ใครดมไม่ได้ ซึ่งในตอนนั้นทหารก็ได้ตั้งค่ายอยู่ใน
โรงเรียน แต่อยู่ดี ๆ โรงเรียนก็เกิดไฟไหม้ เกิดเป็น
เหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นมา

๐๔

เรื่องเล่าจากพื้นที่สีแดง

๐๔

คนถัดมาที่เราได้สัมภาษณ์เป็นคนจาก
จังหวัดปัตตานี ซึ่งเมื่อได้สัมภาษณ์แล้วก็ให้
ความรู้สึกที่แตกต่างจากคนอื่นอย่างสิ้นเชิง
ความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ที่ได้จากการอ่านเทียบ
ไม่ได้เลยกับการที่ได้ฟังเรื่องเล่าจากปากของคน
ในพื้นที่เพียงแค่มือกีนาที่ นอกจากนั้นแล้วผู้ให้
สัมภาษณ์คนนี้ก็ใจดีกับเรามาก ๆ หลังจากที่

สัมภาษณ์กันไปแล้วก็ยังได้ได้มีการส่งโพสตรูป
ทะเลของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มาให้เราอีก
ด้วย อีกทั้งยังได้เชิญชวนให้เราไปเที่ยวที่สาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งตัวเราเองก็อยากที่จะ
ไปเยือนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยตัวเองดู
สักครั้งเช่นกัน

ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า ในช่วง
แรก ๆ สถานการณ์ในจังหวัดปัตตานียังไม่ค่อยมี
อะไรมากนัก แต่เหตุการณ์เริ่มหนักขึ้นในช่วงที่มี
การปฏิวัติของสนธิ บุญยรัตกลิน เมื่อเกิดการ
ปฏิวัติเหตุการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็
รุนแรงขึ้น

เราจึงได้ถามเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้ให้
สัมภาษณ์ที่มีต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่
ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบกลับมามาก็ค่อนข้าง แต่ก็มี

ช่วงที่หวั่นใจอยู่บ้าง ช่วงที่ผู้ให้สัมภาษณ์กำลัง
ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมต้น ตอนนั้นเกิดเหตุ
ระเบิดทั่วเมือง มีระเบิดติด ๆ กัน มีไฟดับ มีเหตุยิง
กันรายวัน แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้นสถานการณ์ก็
ไม่ได้เลวร้ายขนาดนั้น ประชาชนยังคงอยู่ดีกินดีมี
อาหารที่อุดมสมบูรณ์ บัดตานี้ไม่ได้เป็นสงคราม
ขนาดนั้นแต่จะให้อารมณ์เหมือนกับช่วง 14 ตุลาฯ
มากกว่า

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้เล่าอีกว่าช่วงโค
วิด ๒-๓ ปี ที่ผ่านมาแทบจะไม่มีเหตุการณ์รุนแรง
เกิดขึ้นเลย แต่มาเมื่อช่วงปีใหม่ที่ผ่าน
มา (ปี๒๕๖๕) มีระเบิดทั่วยะลา นอกจากนั้นแล้ว
ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมาช่วงรอมฎอนมีสก๊าดวาง
ระเบิดไฟทั้งเมือง อีกทั้งยังได้เล่าถึงประสบการณ์
ที่เพื่อนของผู้ให้สัมภาษณ์พบเจอ โดยเพื่อนของ

ผู้ให้สัมภาษณ์นั้นได้สูญเสียสามีไปในเหตุการณ์
ความไม่สงบ ทำให้ต้องกลายเป็นม่ายและลูกก็
กำพร้า นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้เล่าอีกว่า
มีอาจารย์สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมแห่ง
หนึ่งในยะลาถูกจับตัวในบ้านพักโดยที่ไม่รู้ตัว
เนื่องจากมีลูกศิษย์ที่มาขออนอนพักถูกสงสัยว่า
เป็นผู้ต้องหา จึงทำให้ทางฝั่งรัฐบาลจับอาจารย์ไป
ประมาณ ๗ วัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้เล่าอีกว่า คนที่ถูก
จับกุมเข้าไปในช่วงแรก ๆ จะมีความรู้สึกเครียด
และกังวล เนื่องจากมีการซักถามตลอดเวลา บาง
คนเมื่อออกมาก็มีอาการซึมเศร้า และคนที่ถูกจับ
ก็ถูกบังคับให้สารภาพยอมรับผิดทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทำ
ความผิด ถูกป้ายคดีโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ในการ
สอบสวนบางคนก็ถูกต่อขยติ ถูกจี้ไฟ บางคนก็ถูก

ใส่ยาพิษในอาหารแต่จะเห็นผลเร็วหรือช้าก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล มีคนหนึ่งเป็นมะเร็งในกระเพาะอาหาร และล่าสุดก็มีคนใกล้ตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ถูกจับตัวไป ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าตอนที่ไปเยี่ยมก็ดูสบายดี แต่ลึก ๆ ในจิตใจไม่อาจรู้ได้

บางคนก็โดนซ้อม ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐจะบังคับให้รับสารภาพความผิดให้ได้ทั้ง ๆ ที่คนที่ถูกจับไปนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่มีความผิด บางคนที่ถูกจับไปไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ด้วยซ้ำแต่ก็ยังถูกจับกุมตัวไปแล้วให้รับสารภาพ และผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตั้งคำถามว่า สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด มีธรรมชาติที่สวยงาม

ส่วนในเรื่องของอาหารการกินผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าสามารถหากินที่ไหนก็ได้ ไม่แบ่งเขต แต่ในปัจจุบันรัฐบาลได้ทำเขื่อน ทำให้ปลา

เริ่มอยู่ไม่ได้ ปลาพันธุ์หายากต่าง ๆ ก็เริ่มสูญพันธุ์ เพราะถูกจับไปขาย นอกจากนั้นยังได้พูดถึงอาหารต่าง ๆ ให้เราฟังอีกด้วย อย่างข้าวย่า ข้าวคั่วมะพร้าว ข้าวคั่วปลา ไข่ไก่ และยังสามารถบอกถึงอาหารหลัก ๆ ของจังหวัดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งก็จะมี ซาเต (สเต๊ะ) เป็นของปัตตานี ยะลา ก็ปลาต้ม ส่วนนราธิวาสก็อเปี๊ยะ

โดยในปัจจุบันปัตตานีนั้นมีคนมาเที่ยวเยอะขึ้น และระบบการขนส่งต่าง ๆ ก็ดีขึ้น เราได้ถามถึงความคิดที่มีต่อแนวโน้มปัญหาในพื้นที่ว่าจะมีความเป็นไปได้ที่จะกลับไปเป็นปกติไหม ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้บอกกับเราว่า ขึ้นอยู่กับผู้บริหารประเทศ ถ้าผู้นำดีอย่างอื่นก็น่าจะดี

นอกจากนั้นเรายังได้ถามถึงสิ่งที่ยากให้คนภายนอกพื้นที่ได้รับรู้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้บอก

กับเราว่าอยากให้ช่วยในเรื่องของการศึกษากับ
อาชีพของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากคนส่วนใหญ่
ตกงาน ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้เล่าอีกว่า
การศึกษานั้นคุณภาพด้อยลงไปมากเมื่อเทียบกับ
อดีต ในอดีตเคยเข้มข้นกว่านี้ อีกทั้งส่วนใหญ่
ชาวบ้านในพื้นที่เป็นคนหาเช้ากินค่ำ เลยทำให้ไม่
มีเวลาดูแลลูกและเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร และยังได้
บอกเล่าถึงภาษามลายูที่เริ่มหายไปเนื่องจาก
ผู้ใหญ่ไม่ได้สอนให้เด็กพูดนั่นเอง

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้ให้ข้อมูล
เราเกี่ยวกับระบบโรงเรียนภายในจังหวัดปัตตานี
ว่า ปัตตานีจะมีโรงเรียนสองระบบ คือ รัฐบาลกับ
เอกชน มีโรงเรียนศาสนาที่จะเรียนทั้งนามทั้งธรรม
เรียนเยอะกว่าโรงเรียนสามัญ โดยยังได้ให้ข้อมูล
เพิ่มเติมอีกด้วยว่าในแต่ละมหาลัยอย่างเช่น

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ หรือ มศว จะมี
โครงการเฉพาะของสามจังหวัดที่เข้ามาช่วยใน
เรื่องของการเข้าเรียนในระดับชั้นมหาวิทยาลัย ทำ
ให้ได้เข้าเรียนเพิ่มมากขึ้น

๐๕

เรื่องเล่าจากค่ายทหาร

๐๕

ในช่วงก่อนที่จะต้องนำเสนอความ
คืบหน้าอีกครั้ง เราตัดสินใจที่จะทักไปหาเพื่อนคน
หนึ่งที่เคยได้บอกกับเราว่ามีพี่ชายที่เคยลงไปเป็น
ทหารเกณฑ์ประจำการอยู่ที่สามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ซึ่งเราก็ได้ขอสัมภาษณ์ถึงชีวิตและ
ความรู้สึกในตอนที่ประจำการอยู่ที่จังหวัด
นราธิวาส

ผู้ให้สัมภาษณ์คนนี้ได้ลงไปประจำการที่
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการอาสาไปด้วย
ตนเอง ซึ่งได้ไปประจำการในช่วงปี ๒๕๕๘-
๒๕๕๙ ประจำอยู่หน่วยเฉพาะกิจนราธิวาสเป็น
หน่วยหลักซึ่งก็จะเป็นหน่วยที่ทำงานอยู่แต่ข้างใน
ค่ายเท่านั้นไม่ได้ออกไปข้างนอก โดยหน้าที่ที่ได้
ทำนั้นก็จะมีกรับวอต่อวอ ส่งแฟกซ์ จะได้
ออกไปข้างนอกแค่ตอนซื้อของเท่านั้น

นอกจากนั้นแล้ว เรายังได้ถามถึง
ความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ว่าก่อนที่จะลงไปยัง
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความกังวล
อะไรบ้างไหม ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้บอกกับเราว่า
ไม่มีความกังวลเลยถึงแม้เหตุการณ์จะดูรุนแรงก็
ตาม ส่วนบุคคลรอบตัวก็ไม่ได้ห้ามปรามอะไร
ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์เองก็รู้สึกภูมิใจในลูก

ชายของตน แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังมีบอກให้ระวังตัว
บ้าง นอกจากนั้นแล้วเราก้ยังได้ถามถึงความรู้สึก
หลังจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ลงไปยังพื้นที่แล้วอีก
ด้วย ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็บอກกับเราก้ว่าไม่ได้มี
ความรู้สึกอะไรเป็นพิเศษ

เนื่องจากเราเห็นว่าการให้สัมภาษณ์คนนี้
อยู่ในค่ายทหารเราก้จึงเกิดความสงสัยขึ้นมาว่าตัว
ของผู้ให้สัมภาษณ์เคยเห็นการจับกุมหรือไม่ ซึ่ง
ผู้ให้สัมภาษณ์ได้บอກกับเราก้ว่าตนเองไม่เคยเห็น
เนื่องจากเมื่อจับมาแล้วจะถูกส่งไปที่หน่วยอื่น แต่
ผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีการบอກเล่าให้เราฟังถึงตอนที่
ล้อมจับว่าจะพยายามไม่ใช้วิธีที่รุนแรง ถ้ารู้สึก
สงสัยก็จะมีเหตุมามากกว่า เพราะไม่อย่างนั้นจะดู
เป็นการบุกรุก

นอกจากนั้นเรายังได้ถามถึงสถานการณ์
ตอนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ประจำการอยู่ที่นั่นว่าเคยมี
เหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้างไหม โดยผู้ให้สัมภาษณ์
ก็ได้เล่าว่ามีเหตุเกิดที่หน่วยใกล้เคียงในตอน
กลางดึก ทำให้ต้องออกมาลาดตระเวนและรวม
พล แต่ก็มีเหตุการณ์เกิดขึ้นเพียงครั้งสองครั้ง และ
ไม่ได้ต้องไปเผื่อระวังรอบฐาน เพียงแค่เผื่อระวัง
เฉย ๆ เท่านั้น

ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้เล่าถึงชีวิตในค่าย
ทหารว่า ตอนที่อยู่ในค่ายนั้นก็ดี ตื่นรวมเข้าก็จะมี
ซ้อมบ้าง ทำอาวุธ ทำปืน แต่นอกนั้นก็เน้นขาย
ของเนื่องจากทำร้านชำ แล้วเมื่อเว้นจากขายของ
ก็จะทำหน้าที่รับข่าวส่งข่าว ผู้ให้สัมภาษณ์ก็รู้สึก
ว่าได้เปลี่ยนแนวคิดชีวิต ซึ่งมีทั้งเรื่องที่ชอบและไม่
ชอบ

๐๖

บทส่งท้าย

๐๖

จากการที่เราได้ให้สัมภาษณ์ก็ทำให้ได้เห็นถึง
แง่มุมต่าง ๆ ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง
ในแง่มุมที่สวยงามและแง่มุมที่อาจจะชวนให้รู้สึก
เศร้าซึม อีกทั้งยังได้เห็นถึงมุมมองและแนวคิด
ของแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป ตามแต่

ประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับ ซึ่งนั่นก็ทำให้เราได้
รับรู้ถึงแง่มุมที่หลากหลายมากขึ้น โดยเราก็ได้นำ
แง่มุมทั้งหมดนั้นมาใส่ในผลงานชิ้นนี้นั่นเอง เพื่อ
นำเสนอให้ทุกคนได้เห็นถึงความหลากหลาย อีกทั้ง
ที่ยังจะได้เห็นถึงความสวยงามของสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ที่อาจจะยังไม่เคยรู้และยังไม่เคย
ได้สัมผัส

ซึ่งกว่าจะเดินทางมาเป็นผลงานเล่มนี้ที่
ทุกคนกำลังอ่านนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เลย กว่าที่เรา
จะโยนความลังเลในใจทิ้งไปได้ก็กินเวลานาน
พอสมควร ครั้นเมื่อตัดสินใจลงมือทำได้แล้ว พอ
เราวางมือจากงานที่เขียนไปไม่กี่วัน เมื่อกลับมาดู
ใหม่เราก็กลับรู้สึกไม่พอใจและเริ่มเขียนใหม่แทบ
ทุกครั้ง เราช้องานตัวเองครั้งแล้วครั้งเล่า

และสิ่งที่ยากที่สุดของการทำผลงานชิ้นนี้ อยู่ที่การจัดการข้อมูล ซึ่งมีเยอะมากจนเราไม่รู้ที่จะจัดการอย่างไร ยิ่งในช่วงหลังที่เป็นโค้งสุดท้าย เรายิ่งท้อแท้ใจ เรามักจะรู้สึกที่เราเลือกถูกแล้ว ใหมที่เลือกทำผลงานออกมาเป็นแนวสารคดี เช่นนี้ มันมีความหนักในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา อีกทั้งเรายังต้องพยายามเชื่อมโยงและร้อยเรียงปมประเด็น ปัญหาให้ออกมาได้อย่างลื่นไหลมากที่สุด ซึ่งเราก็ไม่แน่ใจว่ามันจะออกมาได้ลื่นไหลมากเท่าที่เราต้องการใหม่

และถึงแม้ว่าผลงานเล่มนี้อาจจะไม่ใช่งานเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ดีที่สุดแต่เราก็หวังว่ามันจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้คนได้เรียนรู้และได้เห็นมุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มากยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับผู้เขียน

ชนานาถ ศรอินทร์ (อินท์)

เกิดวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

จบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสายปัญญารังสิต

กำลังจะสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิศวกรรมกรรมสำหรับเด็ก

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีพ.ศ.

๒๕๖๕

บันทึกเรื่องราวของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย
ที่จะพาทุกคนเดินทางเข้าสู่ดินแดนในม่านหมอก
โดยเหล่าบุคคลที่ใกล้ชิด
และถ่ายทอดผ่านบุคคลที่ห่างไกล